

DOM

afsagt den 14. november 2016 af Vestre Landsrets 8. afdeling (dommerne Stig Glent-Madsen, Karen Foldager og Nadine Mogensen (kst.) med domsmænd) i ankesag

V.L. S-0714-16

Anklagemyndigheden

mod

E

Født februar 1990

(advokat Kåre Pihlmann, København)

Retten i Aarhus har den 6. april 2016 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 10-10361/2015).

Påstande

E har påstået, at der ydes ham en samlet erstatning på 120.440 kr., subsidiært et mindre beløb. Kravet er opgjort som i byretten.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Anklagemyndigheden har ingen bemærkninger til den beløbsmæssige opgørelse af kravet.

Landsrettens begrundelse og resultat

Fem voterende udtaler:

Af de grunde, som byretten har anført, tiltræder vi også efter bevisførelsen for landsretten, at E har udvist et sådant forhold, at han ikke er berettiget til erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 3. Vi stemmer derfor for at stadfæste byrettens dom.

En voterende udtaler:

Under hensyn til E udtalte frygt for repressalier finder jeg, at han ikke har udvist et sådant forhold, at han har fortabt sin ret til erstatning. Jeg stemmer derfor for at tage erstatningspåstanden til følge.

Efter stemmeflertallet stadfæster landsretten herefter byrettens dom.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom stadfæstes.

E skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Stig Glent-Madsen

Karen Foldager

Nadine Mogensen
(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg den 17. november 2016

Randi Bruhn Madsen

Retssekretærvikar

Udskrift af dombogen

DOM

afsagt den 6. april 2016

Rettens nr. 10-10361/2015
Politiets nr. SAV-2014-521-2868

Erstatningssøgende

E

Født februar 1990

mod

Anklagemyndigheden

Denne sag er behandlet med domsmænd.

Tilkendegivelse af 23. december 2015 er modtaget den 28. december 2015.

E var i tiden fra den 13. maj 2014 til den 29. juli 2014 anholdt og varetægtsfængslet for overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 2, nr. 1.

Østjyllands Politi har den 27. oktober 2014 besluttet at opgive påtale, hvilket er meddelt E ved en skrivelse af samme dag.

E fremsatte ved brev af 5. november 2014 krav om erstatning, jf. retsplejelovens § 1018 a, stk. 1.

Statsadvokaten nægtede ved afgørelse af 19. december 2014 at tillægge E erstatning under henvisning til retsplejelovens § 1018a, stk. 3.

E indbragte sagen for Rigsadvokaten, der ved afgørelse af 3. november 2015 nægtede at ændre Statsadvokatens afgørelse.

Påstande

E har fremsat krav om erstatning på 120.440 kr. med tillæg af sædvanlig procesrente fra den 5. november 2014.

Erstatningskravet er opgjort således:

Erstatning for frihedsberøvelse	67.800 kr.
Tab af dagpenge	45.640 kr.

Spildt påbegyndelse af erhvervelse af førerret	7.000 kr.
I alt	120.440 kr.

Anklagemyndigheden har påstået frifindelse. Anklagemyndigheden har for så vidt angår erstatning for frihedsberøvelse og tab af dagpenge ikke bestridt opgørelsen af kravet.

Sagens oplysninger

E blev anholdt den 13. maj 2014 og fremstillet i grundlovsforhør den 14. maj 2014, hvor han blev varetægtsfængslet i 14 dage indtil den 28. maj 2014. Af retsbogen fra grundlovsforhøret fremgår, at E ikke ønskede at udtale sig. Under fristforlængelsen den 28. maj 2014 ønskede E fortsat ikke at udtale sig, og han blev fortsat varetægtsfængslet i 4 uger til den 25. juni 2014. Den 25. juni 2014 blev varetægtsfængslingen forlænget til den 10. juli 2014 på skriftligt grundlag, idet sigtede og forsvareren var indforståede med fortsat frihedsberøvelse uden fremstilling i retten. Under retsmødet om fristforlængelse den 10. juli 2014 afgav E en kort forklaring. Han blev fortsat varetægtsfængslet til den 6. august 2014. E blev løsladt den 29. juli 2014. Den 27. oktober 2014 blev påtale opgivet, jf. retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

E har afgivet forklaring vedrørende kravet om erstatning for spildt påbegyndelse af erhvervelse af førerret. Herom henvises til retsbogen.

Rettens begrundelse og afgørelse.

Efterforskningen af røveriet af pengetransporten på den 13. maj 2014 viste, at de tre røvere under flugten havde benyttet en crosser og en scooter. I en garage, som E havde lejet sammen med en anden person, blev der i den del af garagen, som E rådede over, fundet en crosser og en scooter. Dækaftryk fra disse køretøjer passede med aftryk fra de køretøjer, som gerningsmændene havde anvendt, ligesom køretøjernes tilstedekomst i garagen tidsmæssigt var sammenfaldende med røveriet. Gerningsmændene havde anvendt hvide engangsdragter under røveriet, og sådanne brugte dragter blev fundet i et rum i scooteren.

E havde, umiddelbart inden han den 14. maj 2014 vendte tilbage til sin bopæl, hvor han blev anholdt af politiet, smidt sin mobiltelefon væk.

Disse forhold gav E en særlig anledning til at søge at rense sig for den alvorlige mistanke, som forholdene gav anledning til. E valgte imidlertid ikke at udtale sig derom, før han den 10. juli 2014 afgav en forholdsvis kort forklaring i retten. E blev løsladt den 29. juli 2014.

Under disse omstændigheder har E udvist et sådant forhold, at han ikke er berettiget til erstatning, herunder nedsat erstatning, jf. retsplejelovens § 1018a, stk. 3.

Anklagemyndighedens påstand om frifindelse tages herefter til følge.

Thi kendes for ret:

Anklagemyndigheden frifindes.

E skal betale sagens omkostninger.

Grith Rosleff
/pibom
Udskriftens rigtighed bekræftes.
Retten i Aarhus, den 7. april 2016

Marlene Bligaard Madsen
kontorfuldmægtig

Advokat Kåre Pihlmann
Nyhavnsadvokaterne
Nyhavn 12
1051 København K

DATO 3. november 2015

JOURNAL NR.

RA-2015-521-3198

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: LMA

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16

1220 KØBENHAVN K

TELEFON 72 68 90 00

FAX 72 68 90 04

Ikke erstatning for uberettiget frihedsberøvelse, tab af dagpenge og erstatning for forgæves påbegyndelse af erhvervelse af førerret - Deres klient E

De har klaget over en afgørelse, der er truffet af Statsadvokaten i Viborg den 19. december 2014, om at nægte erstatning til E .

Jeg har besluttet ikke at ændre statsadvokatens afgørelse. Det betyder, at Deres klient ikke kan få erstatning for uberettiget frihedsberøvelse, tab af dagpenge og erstatning for foræves påbegyndelse af erhvervelse af førerret.

Begrundelse

De har i Deres klage til mig bl.a. anført, at Deres klient ikke har optrådt på en måde, der kan kvalificeres som egen skyld. De har til støtte herfor henvist til Werlauffs bemærkninger om spørgsmålet i Tidsskrift for Kriminalret 2003, s. 400 samt Vestre Landsrets dom af 5. november 2014.

Jeg er enig i statsadvokatens begrundelse for at nægte erstatning. Jeg kan derfor henvise til begrundelsen i statsadvokatens afgørelse.

Jeg finder, ligesom statsadvokaten, at Deres klient havde en særlig anledning til at rense sig for mistanke, og at Deres klient dermed har udvist egen skyld i et sådant omfang, at erstatningen skal nægtes. Jeg kan i den forbindelse henvise til Højesteretsdom i Ugeskrift for Retsvæsen 1995, s. 426, som jeg har vedlagt i kopi. Jeg kan oplyse, at jeg ikke

finder, at Werlauff's bemærkninger kan føre til et andet resultat, idet jeg i denne konkrete situation ikke finder, at hensynet til at undgå selvinkriminering vejede tungere end behovet for, at Deres klient forsøgte at rense sig selv. Jeg har lagt vægt på, at Deres klient havde en særlig anledning hertil. Desuden finder jeg ikke, at Vestre Landsrets dom af 5. november 2014 omhandler en sammenlignelig situation, idet det ikke fremgår af dommen, at den erstatningssøgende i den omhandlede sag nægtede at udtale sig under efterforskningen.

Sagens forløb

- I afgørelse af 19. december 2014 nægtede statsadvokaten at yde erstatning.
- I brev af 30. april 2015 har De klaget over afgørelsen.
- Den 8. juni 2015 har statsadvokaten sendt sagen til mig sammen med en udtalelse. Statsadvokaten har henholdt sig til sin afgørelse. Der er ikke kommet nye væsentlige oplysninger frem af betydning for sagen.

RIGSADVOKATEN

SIDE 2

Lovgrundlag

- Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3 (ikke erstatning – egen skyld).

Mulighed for at klage mv.

Min afgørelse er endelig. Deres klient kan derfor ikke klage over den. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3.

Deres klient kan anmode om, at retten tager stilling til erstatningskravet. Hvis Deres klient ønsker, at retten tager stilling til kravet, skal De oplyse dette til Statsadvokaten i Viborg senest to måneder efter, at De har modtaget denne afgørelse. Det står i retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Hvis De har spørgsmål til min afgørelse, er De velkommen til at kontakte Line Buchardt Marcussen.

Med venlig hilsen

Maj-Britt Elise Martinussen

GENPART

Kåre Pihlmann
Gothersgade 155, 1 th
1123 København K

DATO 19. december 2014

JOURNAL NR.

SAV-2014-521-2868

BEDES ANFORT VED SVARSKRIVELSER

SAGSBEHANDLER: JSJ/MEG/MKG

STATSADVOKATEN I
VIBORG

RØDEVEJ 1
8800 VIBORG

TELEFON 72 68 90 00
FAX 72 68 94 99

Ikke erstatning for frihedsberøvelse – E

Jeg har i dag besluttet ikke at imødekomme Deres krav om erstatning til E
: Begrundelsen herfor fremgår nedenfor.

Sagsforløb

Det fremgår af sagen, at Deres klient den 13. maj 2014 kl. 22.24 blev anholdt som sigtet for overtrædelse af blandt andet straffelovens § 288.

E blev den 14. maj 2014 fremstillet i grundlovsforhør og blev varetægtsfængslet. Han var frihedsberøvet fra den 13. maj 2014 til den 29. juli 2014.

Frihedsberøvelsen varede således 78 påbegyndte døgn.

Den 27. oktober 2014 blev påtale mod Deres klient opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2.

Det fremsatte erstatningskrav

Ved brev af 5. november 2014 til mig fremsatte De krav om erstatning for frihedsberøvelse, som De opgjorde således:

Frihedsberøvelse 1. døgn	6.200,00 kr.
77 efterfølgende døgn á 800 kr.	61.600,00 kr.
Tab af dagpenge	45.640,00 kr.
Erstatning for forgæves påbegyndelse af erhvervelse af førerret	<u>7.000,00 kr.</u>
I alt:	<u>120.440,00 kr.</u>

Begrundelse for nægtelse af erstatningskravet

Begrundelsen for min afgørelse er, at Deres klient efter min opfattelse har udvist egen skyld og selv har givet anledning til det straffeprocessuelle indgreb i sagen i en sådan grad, at erstatning i det hele må nægtes.

Jeg har ved min afgørelse om at nægte Deres klient erstatning især lagt vægt på, at Deres klient ikke ønskede at udtale sig i sagen før i et retsmøde den 10. juli 2014, selv om han efter min opfattelse befandt sig i en situation, hvor han havde en særlig anledning til at udtale sig for at rense sig for mistanke.

STATSADVOKATEN

I grundlovsforhøret den 14. maj 2014 blev det oplyst, at Deres klient disponerede over en garage, hvori politiet havde fundet knallerter og hvide malerdragter, svarende til vidners beskrivelse af flugtkøretøjer og formodede gerningsmænds påklædning. På trods af Deres klients tilknytning til garagen, nægtede han at udtale sig om, til hvem han fremlejede garagen. Ligeledes nægtede Deres klient at udtale sig om, hvorfor han havde smidt sin mobiltelefon væk, umiddelbart inden han blev anholdt. Deres klient ønskede tillige ikke at udtale sig om sin færden på gerningstidspunktet.

SIDE 2

Først den 10. juli 2014 afgav Deres klient forklaring i sagen i forbindelse med en fristforlængelse.

Deres klient blev løsladt af politiet, efter at man havde haft mulighed for at efterprøve den af ham afgivne forklaring. Dette skete den 29. juli 2014.

Jeg finder herefter, at Deres klient, ved ikke at udtale sig, selv om han havde en særlig anledning hertil, måtte påregne, at han ville blive frihedsberøvet i en periode.

Henset til sagens karakter og den af Deres klient udviste adfærd, finder jeg, at erstatning i det hele må nægtes.

Lovgrundlag

Min afgørelse er truffet efter reglerne i retsplejelovens § 1018 a, stk. 3 (erstatning kan nedsættes eller nægtes pga. egen skyld).

Mulighed for at klage

De kan klage over afgørelsen til Rigsadvokaten. De skal sende klagen hertil. Fristen for at klage er 4 uger efter, at De har modtaget dette brev. Det står i retsplejelovens § 1018 e, stk. 3 og 5.

De skal udnytte muligheden for at klage til Rigsadvokaten, inden De eventuelt begærer kravet indbragt for retten efter retsplejelovens § 1018 f, stk. 1.

Har De eventuelle spørgsmål

Hvis De har spørgsmål til min afgørelse, er De velkommen til at kontakte Jeppe Søndergaard Jessen.

Med venlig hilsen

Maja Engfred
Senioranklager

STATSADVOKATEN

SIDE 3